

Günebakar nirä bakar... / hekaýa

Category: Çagalar edebiýaty, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Günebakar nirä bakar... / hekaýa GÜNEBAKAR, NIRÄ BAKAR...

Nesibe, Makul, Mähek dagylar heniz mekdebe-de gatnanok, ýöne olar eýyämden hat ýazybam bilýär, kitap okabam. Özlerem düşbüje, tertiplije, oýnanlarynda-da hemise bileje oýnaýarlar. Öý işlerine kömekleşmäge-de, jigilerini oýnatmaga-da wagt tapýarlar.

Nesibe tans etmäge ökde, Makul köplenç aýdyma hiňlenýär, aýratynam surat çekmäge höwesek. Mähek welin mydama diýen ýaly çagalaryň “mugallymy”, ellerine kagyz-galam tutduryp, uzakly günläp olardan “synag” almagy gowy görýar.

Bir günem Gyrmzy eje içerini tämizläp ýörkä, gyzy Mähegiň oýnawaçlarynyň arasyndan ýap-ýaň getirileni bildirip duran ullakan bir Günebakar kellesiniň üstünden bardy. “Ah, garagol diýsänim. Nädip bişmedik kelläni ýygymaga dözdüň!” diýip, Gyrmzy eje gyzyna käýindi. Mähek bu mahal ses ýeterden uzakdady. Ejesi onuň ýanyна gelende, ol mellegiň aýagujynda ösüşip oturan Günebakarlaryň arasynda, olary guş-gumrulardan gorap, gykuwlap ýören ýaly, iki-baka bökjekläp ýören eken.

– Gör, sen nirede ekeniň?! – Ol öydäki Günebakar hakynda söz açmakdan saklandy, bu barada gyzynyň öz agzyndan eşidesi geldi.– Mähek jan, günortanyň jokrama yssysynda ýeke özüň bu ýerde näme işläp ýörsüň? Gün urar öydüp gorkaňokmy? Heý-de şu töwerekde senden başga çaga görünýärmى?

– Eje, men joralam bilen jedel etdim.

– Jedel?! O nämäniň jedeli?

– Günebakaryň nirä bakýanlygy barada.

– Günebakaryň ady aýdyp dur-a.

– Olaram şeýle diýdi.

– Onsoň, sen näme diýdiň?

– Menmi, men-ä siziň mellegiňizdäki Günebakarlaryň nirä bakýanyn-a bilemok welin, biziň mellegimizdäki Günebakarlaryň ählisi diňe maňa bakýar diýdim. Olaryň hiç haýsysy meniň bilen ylalaşmadylar. Onsoň men olara ertir Gün ýok mahalynda Günebakaryň maňa bakýanyny, bakmaýanyny olara görkezmek üçin mellegimizden iň uly Günebakary ýoldum-da, öýde goýdum, eje?!

– Günebakar entek bişip ýetişerden irdir gyzym. Heniz çigidem süýtden saplanmadık. Baldagyndan ýolunan islendik ösümlük gaýdyp ösýän däldir.

Näçe goýsaň-da, ol indi Güne-de bakmaz, saňa-da. Ol indi, malyň öňüne ataýmasaň, başga zada ýaramaz. Nähak ýolupsyň.

– Bagışla, eje...

– Dogrusy, biz hem ýaş mahallarymyzda “Kim bilmešek?”, “Kim çalasyn?”, läle aýdyşmak ýaly dürlí oýunlar oýnardyk. Ýöne hiç mahal jedel etmezdi. “Günebakar, nirä bakar, açylýança Güne bakar” diýlen oýun hem şolaryň biridi. Bu döwrüň çagalary şeýle oýnuň barlygynam bilenoklar. Bu örän gyzykly hem-de özüne çekiji oýundi. Dogrudanam, Günebakarlar bir görseň-ä gündogara bakyp oturandyr, bir görseňem miweli başlaryny bütinley ters tarapa öwrüp durandyr. Bu ösümligiň täsin tarapy hem şonda. Onsoň bu ýagdaýy görmek üçin Günüň tä başga tarapdan dogýanca garawulçylyk çekip oturan oglan-gyzlar hem bolardy. Kim bu ýagdaýy görüp buşlasa, ana, şolam bu oýnuň ýeňijisi hasaplanardy. Görlüp oturylsa, Günebakarlar doly açylýança diňe Güne bakyp, açylandan soň ol şol bir durşuny üýtgredenok eken. Aslynda Günebakar peýdaly ösümlikdir. Mal üçinem iýmit. Adamlar ony diňe bir çigidini çigitlemek üçin däl, ondan iýmit üçin ýag hem alýarlar. Şonuň üçinem biziň häzirki günlerimizde-de birentek welaýatlarymyzda Günebakary köpcülikleýin ekip ýetişdirýän ýörite hojalyklaram bar, gyzym. Haýp, Mähek ejesiniň Günebakar hakynda aýdan soňky sözlerini eşitmedi. “Günebakar, nirä bakar, açylýança Güne bakar” diýip, ýolboýy sesiniň ýetdiginden gygyryp, joralaryna bakan ýelk ýasady.

Goçy ANNASÄHEDOW. Çagalar edebiýaty